

Teknik- och klimatnämnden

Handläggare Jessica Eisenring
Titel: Projektledare
E-post: Jessica.eisenring@norrtalje.se

Teknik- och klimatnämnden

Antagande av VA-plan för Norrtälje kommun 2020

Förslag till beslut

Teknik- och klimatnämnden föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar att anta föreliggande VA-plan för Norrtälje kommun 2020.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

I ett förvaltningsövergripande arbete har VA-plan för Norrtälje kommun 2018 reviderats och uppdaterats och VA-plan 2020 tagits fram. I arbetet har ambitionen fortsatt varit att säkerställa att utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen prioriteras där behovet till skyddet för människors hälsa och miljön är störst, att behovet av åtgärder i den befintliga anläggningen prioriteras på ett systematiskt och transparent sätt samt att uppmärksamma infrastrukturberoenden såsom kapacitetsbrister och behov av ny infrastruktur.

Arbetet med VA-planeringen har under året fortsatt för att kommunen på sikt skall ha en komplett VA-plan som täcker kommunens hela VA-försörjning.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade den 30 mars 2015, § 45 att upphäva Program för utveckling av kommunalt vatten och avlopp 2010-2030 (utvecklingsprogrammet). I samband med upphävandet gavs kommunstyrelsen i uppdrag att revidera, uppdatera och förnya programmet. Kommunfullmäktige har därefter i beslut 2019-10-17, antagit en VA-policy för Norrtälje kommun. VA-policyn fastställer strategiska vägval, riktlinjer och ställningstaganden i frågor som rör hela kommunens VA-försörjning. VA-policyn är ett viktigt styrdokument i arbetet med en kommunal VA-plan. Ambitionen är att VA-planen löpande ska hållas uppdaterad och att den årligen ska fastställas av kommunfullmäktige. VA-plan 2020 är en reviderad och vidareutvecklad version av 2018-års VA-plan som antogs av kommunfullmäktige 2018-02-19. VA-plan 2020 har remitterats till Tekniska kontoret, Samhällsbyggnadskontoret, Bygg- och miljökontoret, Tillväxt- och utvecklingsenheten samt Länsstyrelsen i Stockholms län.

Koppling till gällande styrdokument

VA-planen utgör en del i kommunens arbete för att uppnå kommunfullmäktiges långsiktiga mål i Mål & Budget 2020-2022.

De målområden som bedöms påverka VA-planeringen är;

- En kommun som förvaltas och utvecklas på ett miljö- och klimatmässigt hållbart sätt. Inriktning: Ta hänsyn till biologisk mångfald i Norrtälje kommuns mark- och vattenägande
- En innovativ och serviceinriktad kommunal organisation. Inriktning: Ta vara på digitaliseringens möjligheter i kontakten med invånare och företag
- En trygg och säker kommun – i både vardag och kris. Inriktning: Säkerställa en god kommunal servicenivå även vid störningar och kriser.

VA-plan 2020 bygger på de ställningstaganden som kommunfullmäktige beslutat om i VA-policy för Norrtälje kommun (KF 2019-10-17 § 196)

Lagkrav

Inte tillämpligt. Krav på kommunal VA-plan regleras ej i lag.

Samberedning

Arbetet med framtagande av VA-plan 2020 har bedrivits förvaltningsövergripande under VA-avdelningens ledning. VA-plan 2020 är framtagen i samarbete mellan Planavdelningen, Mark- och exploatering och Miljö- och hälsoskydds enheten.

Beskrivning av ärendet

Enligt Havs- och vattenmyndighetens vägledning för kommunal VA-planering är en kommunal VA-plan ett styrdokument som beskriver hur kommunen ska lösa VA-försörjningen i hela kommunen, det vill säga både inom och utanför kommunalt verksamhetsområde. VA-plan för Norrtälje kommun 2020 innehåller:

- Planering för allmänna vattentjänster och planeringsförutsättningar
- Plan för den allmänna VA-anläggningen
- VA-försörjning utanför allmänt VA-verksamhetsområde
- Ekonomiskt hållbar utveckling
- Sammanfattning av åtgärder sedan VA-plan (2018)

Bilaga 1: Åtgärdsbehov i den befintliga VA-anläggningen

Bilaga 2: VA-utbyggnadsplan i befintlig bebyggelse, områdesbeskrivningar

Eftersom tidigare erfarenhet har visat på ett stort behov av kontinuerlig styrning och uppföljning, behöver VA-planen utgöra ett levande och realistiskt planeringsverktyg. VA-planen föreslås att revideras årligen, så att utrymmet ges för kontinuerliga förbättringar och komplettering av nuvarande delar.

För att säkerställa att utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen prioriteras där behovet till skyddet för människors hälsa och miljön är störst, togs en prioriteringsmodell fram till VA-plan 2016. Målet har varit en hanterbar och transparent modell med § 6 i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster som grund. Den framtagna prioriteringsmodellen har även syftat till att Behov av vattentjänster och Möjligheten att leverera dessa, behandlas var för sig. Modellen har oförändrat tillämpats även i VA-plan 2020.

De VA-utbyggnadsprojekt i befintlig bebyggelse, som pågår eller planeras påbörjas 2020 är tidsatta. Områden som redan idag är prioriterade efter år 2020 beskrivs i VA-utbyggnadsplanens områdesbeskrivningar, men är inte inplanerade i tid annat än föreslaget projektstart inom viss tidsintervall.

Åtgärdsbehoven i den allmänna VA-anläggningen beskrivs generellt och redovisas där behovet av större nyinvesterings- eller reinvesteringsåtgärder i dagsläget är känt. För att kunna prioritera mellan nödvändiga åtgärder togs en prioriteringsmodell och ett risktal fram för de identifierade behoven till VA-plan 2016. Risktalet baseras på konsekvensen av utebliven åtgärd och sannolikheten att

konsekvensen inträffar under perioden till dess att åtgärden utförs. Den framtagna prioriteringsmodellen tillämpas även i VA-plan 2020.

VA-planeringen måste även ta hänsyn till pågående och planerade bostads- och andra byggnadsprojekt. I dagsläget pågår och planeras för ett stort antal exploaterings- och detaljplaneprojekt, främst i Norrtälje tätort. Dessa kommer att bidra till en positiv befolkningsutveckling, men är beroende av att kapacitet finns tillgänglig i befintliga allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Då kapaciteten i några av de befintliga allmänna VA-anläggningarna är begränsande behöver upprustning och kapacitetshöjningar av framförallt avloppsreningsverken i Norrtälje och Kapellskär prioriteras. VA-planen tar delvis hänsyn även till framtida tillväxt i dessa upptagningsområden, men ytterligare kapacitetsutredningar behövs i samband med varje enskild exploatering/detaljplanering. Kapaciteten i VA-ledningsnätet i flera av kommunens orter behöver analyseras. Samhällsbyggnadsavdelningens gemensamma processer och synkroniseringen med VA-planeringsprocessen behöver fortsatt förbättras.

Synpunkter på VA-planen har inhämtats från Samhällsbyggnadskontoret (Plan- samt Mark- och exploateringsavdelningen), Tekniska kontoret (Fastighets-, Renhållnings- och Gata/parkavdelningen), Tillväxt- och utvecklingsenheten, Bygg- och miljökontoret, Länsstyrelsen i Stockholms län samt internt på VA-avdelningen. Alla synpunkter har iakttagits, antingen tagits med i VA-planen 2020 eller noterats inför nästa revidering av planen då synpunkterna innebär mer bearbetning.

Konsekvensanalys/riskanalys

Förutsättningar för och konsekvenser av ett antagande av VA-plan för Norrtälje kommun 2020 är:

- att områden, där VA-utbyggnad inte påbörjats, men som tidigare beslutats ingå i allmänt VA-verksamhetsområde prioriteras före övriga utbyggnadsområden inom befintlig bebyggelse.
- att ytterligare utbyggnad av allmänna VA-anläggningen ska prioriteras enligt den modell som tagits fram i samverkan mellan miljö- och hälsoskydds-enheten vid bygg- och miljökontoret och VA-avdelningen.
- att riskklassning, konsekvens- och sannolikhetsbedömning av åtgärdsbehovet i den befintliga anläggningen ska ske enligt beskriven modell.
- att krav på eventuella åtgärder gentemot fastighetsägare inom områden som planeras få allmänt VA-verksamhetsområde ska vara skäliga och anpassade till den risk som utsläpp från den enskilda anläggningen anses utgöra.
- att VA-taxenivån årligen ses över och beslutas av kommunfullmäktige.
- en årlig revidering/fastställande av VA-planen i syfte att möjliggöra bättre styrning och uppföljning, åstadkomma kontinuerliga förbättringar, och ge underlag för årliga revideringar av taxebeslut.
- att alla VA-investeringskostnader i exploateringsområden som inte täcks av intäkter från anläggningsavgifter bör finansieras med exploateringsintäkter eller skattefinansieras.

Ett uteblivet beslut om antagande av VA-plan för Norrtälje kommun 2020 försvårar kommunens arbete med att åtgärda de behov som konstaterats i den allmänna VA-anläggningen och för att förebygga risk för negativ påverkan på människors hälsa och miljö inom kommunens befintliga bebyggelse.

Barnkonsekvensanalys

Är inte tillämplig

Ekonomisk analys

Stora investeringar har gjorts i VA-verksamheten under de senaste åren. Det har resulterat i en kraftig utökning av VA-kollektivets tillgångar och skulder samt gett ökade kostnader för ränta och avskrivningar. Intäkterna till kollektivet ökar inte i samma takt och omfattning som utgifterna, där den stora ökningen främst består av tillkommande räntor och avskrivningar för de investeringar som gjorts. VA-verksamhetens finansieringsförslag bygger främst på skäliga, kontinuerliga och förutsägbara taxehöjningar, i kombination med skattefinansiering i undantagsfall.

När antalet prioriterade investerings- och reinvesteringsprojekt i VA-plan 2020 sammanställs, framgår det att antalet planerade projekt är ansevärt. Projektportföljen utgör en stor utmaning, då alla projekt behöver resurser utöver rena investeringsmedel. Det behöver utredas, projekteras, upphandlas, entreprenader behöver styras och följas upp i genomförandefas. Detta är en utmaning för VA-avdelningen och övriga berörda.

När investeringsprojekt driftsätts blir det en kostnadsökning för VA-kollektivet. Diagram nedan visar hur stora investeringsvolymerna aktiveras ekonomiskt varje år (dessa investeringar ökar ränte- och avskrivningskostnader för VA-kollektivet).

För att klara av den kostnadsökningen som kommer att ske på grund av investeringar som beskrivs i VA-plan 2020 bilaga 1, bilaga 2 samt exploateringar behöver brukningstaxan höjas med 10% årligen mellan åren 2023 och 2027 där efter är behovet av taxehöjningen lägre, med 5%. Denna höjning är nödvändig för att ha ekonomi i balans. Förändras någon av de planer som beskrivs i VA-planen på grund av förseningar, överklaganden, lågkonjunktur och lägre inflyttning, kan det påverka taxehöjningen.

Jämställdhetsanalys

Är inte tillämplig

Äldre- och tillgänglighetsanalys

Är inte tillämplig

Tidplaner

VA-planen kommer att uppdateras löpande och ambitionen är att den årligen ska fastställas av kommunfullmäktige, i samband med antagande av övriga planeringsförutsättningar för kommunens verksamhetsplan.

Mats Pernhem
Tf. teknisk direktör
Tekniska Kontoret

Anders Gelande
Avdelningschef
VA-avdelningen

Bilagor

VA-plan för Norrtälje kommun 2020, inklusive bilagor:

Bilaga 1. Åtgärdsbehov i den befintliga allmänna VA-anläggningen 2020

Bilaga 2. VA-utbyggnadsplan i befintlig bebyggelse, områdesbeskrivningar 2020

Beslut skickas till

VA-chef

VA-controller

Handläggare av tjänsteutlåtandet

Länsstyrelsen i Stockholms län

Bygg- och miljönämnden